

„Светът е много по-малък днес, отколкото някога“

Публична лекция на министър Николай Младенов по случай отбелязването на 65-та годишнина от приемането на Устава на ООН

„Войните са заразни!“ С тези думи на американския президент Франклин Д. Рузвелт, изречени преди 65 години, започна своята публична лекция българският министър на външните работи Николай Младенов на 1 юли в аулата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Лекцията беше организирана от „Дружеството за ООН в България“ и открита от дългогодишния български дипломат Иван Гарвалов. В нея министър Младенов посочи постиженията на световната организация и очерта няколко глобални проблема, пред които тя е изправена.

Николай Младенов

Министър Младенов изтъкна уникалността на ООН – умението да решава конфликтите чрез дипломация и мирен диалог. Нейното създаване е преди всичко желание за намиране на най-ефективна глобална „ваксина“ срещу войните. Затова днес трябва да признаем прозорливостта на „бащите“ на Атлантическата харта – държавниците Уинстън Чърчил и Франклин Рузвелт, както и на всички „архитекти“ на ООН.

Министър Младенов изтъкна сред най-важните постижения на ООН недопускането на глобален конфликт в продължение на повече от половин век; овладяването на кризи и конфликти, които застрашават мира и сигурността в отделни региони или суверенитета и териториалната цялост на отделни държави; създадените механизми на глобално ниво за защита правата на човека. Наред с това българският външен министър очерта предизвикател-

ствата, пред които е изправена световната организация. Той посочи нуждата от реформиране на тази част от нейните структури, които след края на Студената война се смятат за архаични. Министър Младенов посочи и съществуващите все още остарели формулировки в Устава – разделянето на държавите на „приятелски“ и „неприятелски“. Според българския външен министър най-трудните реформи са тези, свързани със състава на Съвета за сигурност. От началото на 2009 г. в тази насока се водят активни преговори.

Следващото сериозно предизвикателство, пред което е изправена ООН, е поддържане на регионалния и световен мир. Важна крачка в тази насока е както създадената преди 5 години Комисия по изграждане на мира на ООН, така и публикуваната през юли 2009 г. инициатива на Секретариата на ООН „Дневен ред за ново партньорство: Очертаване на Нов хоризонт за мироопазващите операции на ООН“. Заедно със своите съюзници от ЕС и НАТО България се включи активно в мироопазващите операции, особено тези в Афганистан, в Косово и в Босна и Херцеговина.

По-нататък министър Младенов посочи като друг сериозен проблем борбата с международния тероризъм и пиратството. Той отбеляза, че българското правителство подкрепя действията на създадената през 2009 г. Контактна група за противодействие на пиратството и въоръжените грабежи в Аденския залив. Младенов посочи като друг сериозен проблем този, свързан с режима

за неразпространение на ядреното оръжие. Друга важна предпоставка за гарантиране на международния мир е мирното съжителство на израелския и палестинския народ, взаимното зачитане на суверенитета от страна на двете държави. Важно условие за постигане на мир и стабилност в глобален аспект е борбата с глада и бедността, спиране разпространението на СПИН, опазване на околната среда и на природните богатства, борбата срещу гибелната промяна на климата, по-голям достъп до образование. България участва активно в предоставянето на хуманитарна помощ за страни, пострадали от природни бедствия. Особено показателно в това отношение е участието ни в международните усилия за преодоляване на последствията от унищожителното земетресение в Хаити. За разлика от други случаи този път оказването на хуманитарна помощ дойде не само от правителството, но и от обществото и частния сектор. Събрани бяха средства в размер на около 500 000 лв.

Ключов елемент от глобалните усилия за постигане на по-сигурен и проспериращ свят са одобрените през 2000 г. „Цели на хилядолетието“. Те ще бъдат основен предмет на обсъждане на предстоящото заседание на най-високо равнище на Общото събрание на ООН, което ще се проведе на 20 – 22 септември 2010 г. в Ню Йорк, в което участие от българска страна ще вземе премиерът Бойко Борисов.

Д-р Красимира Мархалева
по материали от сайта на МВНР/